

A vegades són romanços...

A part del plaer de la lectura, ¿què n'hem d'obtenir, dels relats referits a persones i a episodis del passat? Vull dir, ¿quin crèdit hem de concedir a allò que en diuen *els papers*, en forma de llibre o de periòdic?

Parlo dels escrits amb propòstis de donar fe, i esmento el passat perquè, com més ens allunyem del present, més nebulosa se'ns torna la veritat. Si quan algú s'ocupa d'aportar dades a la història dels nostres dies incorre en inexactituds fàcilment comprovables, ¿què devia ocórrer —de bo de veres— a la guerra del Peloponès? O bé, ¿fins a quin punt és verídica la carta atribuïda a Miquel Àngel i en la qual, al·ludint Savonarola, diuen que deia: "És necessari que vingui a Roma a predicar, per ser cremat immediatament després"? És clar, ho he insinuat abans, que no cal que transcorrin massa anys perquè les coses, a vegades, siguin curiosament arreglades o acabades d'espatllar, encara que es tracti de fets menors i de persones d'escassa transcendència, com ara jo, per exemple.

En qüestió de pocs dies, i per haver rebut l'honor d'ésser nomenat Escriptor del Mes (d'abril) m'han fet entrevistes destinades a ser difoses per diversos mitjans de comunicació. I he tingut sorpreses memorables, com la de llegir paraules posades a la meua boca, afirmant que durant el meu exili a Mèxic, em vaig

guanyar la vida dibuixant per a una impremta que hi tenia el meu pare. Tots els meus amics, parents i coneguts saben del cert que el meu pare no va posar mai els peus a Mèxic, ni hi tenia cap mena de negoci.

En un llibre aparegut recentment, en fer la relació dels exiliats catalans al castell de Roissy-en-Brie, s'esmenten "en Pere Calders i la seva esposa Roca Artís". També hi ha uns quants testimonis vivents (cada vegada menys, per desgràcia) que poden certificar que la Rosa no va anar mai a Roissy-en-Brie i que no esdevinguérem marit i muller fins al cap d'uns quants anys, molt lluny de França.

És evident que coses com aquestes no fan trontollar cap muralla, però esmussen la confiança del lector. Perquè, quan algú es refereix als altres, ¿fins a quin punt ens podem fiar d'allò que en diuen? Potser tota la història és una fabulació, i aleshores el que cal és una actitud diferent per part del lector, més relaxada, procurant que hi hagi poques pedres que ens vagin a parar al fetge.

Pere Calders

